

[Oluf Pedersen.]

denne regering, og vi må fraråde, at man vedtager dette forslag som et led i denne planøkonomi.

Fuglsang: Mit parti vil stemme for dette lovforslag om binding dels af produktpriserne, dels af priser og avancer i omsætningsleddene, således som det er udformet, men ligesom det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) finder vi bestemmelsen i § 1 angående den myndighed, man tillægger landbruget som erhverv, temmelig uheldig. Det er jo nemlig, som det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) allerede har sagt, i allerhøjeste grad uheldigt, at man indrømmer et enkelt erhverv en særstilling, som man ikke nogensinde har indrømmet og vel næppe kan tænke sig at indrømme nogen anden befolkningsgruppe. Jeg kan ikke se dette som en slags planøkonomi, men vil snarere finde, at denne særstilling vil give landbrugserhvervet en særlig stærk økonomisk stilling, ja, i nogen grad en monopolstilling, som jeg finder farlig. Derfor kan mit parti ikke stemme for § 1, således som den er affattet, men vil undlade at stemme, hvorimod vi vil stemme for lovforslaget som helhed.

Hans Pinstrup: Under behandlingen af disse for landbrugserhvervet indgribende lovforslag er der fremsat udtalelser, der gør det nødvendigt for mig at minde om visse kendsgerninger.

I 1945, kort tid efter befrielsen, gik landbruget foran med en prisnedsættelse på 10 pct. på sine hovedprodukter. Det skete i forventning om, at andre erhverv og befolkningsgrupper ville følge efter. Landbruget blev ene om prisnedsættelsen, ingen fulgte efter. Tværtimod fulgte en voldsom stigning af priser, omkostninger og offentlige afgifter, der fuldkommen undergravede de fastsatte landbrugspriser. Resultatet for landbrugets vedkommende blev en forrentningsprocent af investeret kapital for 1945—46 på 3,2, for 1946—47 på 3,5 og for 1947—48 på 3,0, altså ikke engang normalt renteudbytte af den lavt beregnede investerede kapital.

Senere, under regeringen Knud Kristensen, lykkedes det at bryde med statsordningsprincippet, og for godt et år siden ophævedes de landbrugsministerielle eksportudvalg. Landbruget kunne endelig atter arbejde frit. To gode høstårs merudbytte + 13 kr. pr. ha blev anvendt til nyinvestering, gennemførelse af ensilering m. v.,

der har været afgørende for landbrugets store eksport.

Lovforslagene om kornordning, eksportafgift af kreaturer, højestepris på flæsk, smør, fløde og mælk betyder indledningen til en gentagelse af lovgivningen fra 1945. Landbruget får sine priser fastlagt og nedsat, alt imedens pristalsskruen, den onde cirkel, løber hurtigere og hurtigere. Skatter og afgifter på spiritus, tobak og mange andre luksusbetonede varer presser pristallet stadig højere op. Lønningerne stiger i løbet af mindre end et år med måske 800 mill. kr., måske mere, der går ud som ny købekraft. Med lønningerne stiger driftsomkostningerne og prisniveauet, det bliver dyrere og dyrere at producere, at bygge, at leve i Danmark. Landbruget, der skal producere og sælge under verdensmarkedets hårde priskonkurrence, kæmpe med andres landes toldbestemmelser, subsidier og meget andet, måtte se sine driftsomkostninger på få måneder øget med 20 pct., en overordentlig alvorlig og ulykkelig udvikling. Da tanken kom frem om gennem en samlet plan, der indenfor et år standsede den ulykkelige udvikling gennem ofre fra erhvervene og de pristalslønnede mod at sikre befolkningsgrupper, hvis lønninger er pristalsregulerede, prisnedsættelser for visse varegrupper og standsning af prisstigninger på andre områder, da erklærede alle landbrugets organisationer sig rede til at deltage i en sådan samlet plan. Landbruget tilbød til denne plan at fremskaffe 150 mill. kr., men under forudsætning af, at der gennemførtes en samlet plan, så den onde cirkel standsedes.

Det, der i disse dage lovgives om, er noget helt andet. Uden at man kender høstens størrelse, fastlægges betingelser for udskrivning af 5 mill. tdr. korn, der opkræves millionbeløb i eksportafgift af slagtedy, som landbruget skal yde til billigørelse af fodtøj, priserne for smør, fløde, mælk og flæsk fastlægges på hjemmemarkedet, endog for flæskets vedkommende under de priser, det er lykkedes at opnå i England, og som landbruget med stærke saglige argumenter søger forhøjet. Som i 1945 går landbruget foran med nedgangen, samtidig med at produktionsrentabiliteten undergraves af voldsomt stigende driftsudgifter. En sådan lovgivning i den foreliggende form har landbrugsorganisationerne måttet sige nej til.

Det er ikke megen forståelse eller tak, landbohjemmene møder for deres store arbejde og produktionsindsats i de sidste år, og dog er sandheden den, at dersom